



# WMS in opbouw

28 november congres in Ede

## Medezeggenschap Op Niveau

De projectgroep WMS organiseert op 28 november een landelijke studieconferentie voor bestuur, management en leden van medezeggenschapsraden. Thema van de dag is Medezeggenschap Op Niveau. Het congres vindt plaats in De Reehorst in Ede.

De nieuwe reglementen en statuten zijn klaar, het is hoog tijd om het over de inhoud te hebben, vindt Rob de Koning, projectleider WMS. Iedereen die medezeggenschap serieus neemt en alles wil weten over de kansen en mogelijkheden die de nieuwe wet biedt, kan in Ede inspiratie op doen. In workshops en inleidingen zullen diverse deskundigen van de onderwijsorganisaties met tips en praktijkvoorbeelden komen. Doel: een impuls geven aan de kwaliteitsverbetering van de medezeggenschap.

Hoe zorg je als mr bijvoorbeeld voor een goed contact met je achterban? Notulen rondsturen? Zelf leest hij eigenlijk nooit notulen, bekent de projectleider. Een (digitale) nieuwsbrief is wellicht een beter middel: een toegankelijk krantje met

korte stukken waarin staat waar de mr mee bezig is. De communicatie met de achterban staat 28 november zeker op de agenda.

Binnen de mr lijken soms tegenstrijdige belangen te spelen, maar uiteindelijk gaat het bij zowel bestuurders als conciërge en ouders om één ding: een goede school. Is het in het belang van de school als het verschil in beloning tussen het management en de leraren groot is? In de wet staat dat je als mr instemmingsrecht hebt, maar hoe pak je dat in de praktijk aan en hoe voorkom je dat er binnen een mr tegenstellingen ontstaan? Het congres komt met handvatten en tips.

Het draait bij medezeggenschap niet om de waan van de dag maar om de grote lijnen, benadrukt De Koning. Een goed

functionerende mr bewaakt de kwaliteit: of het nu over financiën, het personeelsbeleid of de onderwijsdoelen gaat. Daarbij is scholing van belang, maar het draait ook om faciliteiten. Wie serieus werk maakt van de mr bezoekt niet alleen de vergaderingen, maar bereidt zich ook voor: alleen dan kun je als mr volwaardig een dialoog aan gaan met het bevoegd gezag. Dat kost tijd en dat moet gefaciliteerd worden.

Wat gaat er door de nieuwe wet in januari 2008 veranderen bij de Geschillencommissie, hoe zit het met de rechten van de diverse geledingen: allemaal vragen die eind november aan de orde komen in De Reehorst. Medezeggenschap is een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van het onderwijs. Althans: Medezeggenschap Op Niveau!

**Opgeven voor de studiedag Medezeggenschap Op Niveau kan via [www.deelnameregistratie.nl](http://www.deelnameregistratie.nl) en kost € 50.-**

**Datum en tijd: 28 november van 10.00 tot 16.30 uur.**

**Adres: De Reehorst, Bennekomseweg 24, Ede. [www.dereehorst.nl](http://www.dereehorst.nl)**

## Het papierwerk is klaar

Een tweede "WMS in opbouw". We zijn nu een paar maanden verder en op veel scholen is het papierwerk klaar. De medezeggenschap heeft vorm gekregen in het statuut en de afspraken liggen vast in de reglementen. Niet alle scholen hebben de datum van 1 september gehaald. Soms is er nog veel discussie en zijn er veel vragen. Dagelijks komen die op onze website [www.infowms.nl](http://www.infowms.nl) binnen. De redactie van infowms helpt u mee door te bouwen aan medezeggenschap op scholen.

Mogelijkheden van nieuwe wet nog niet uitgebuit

## Invoering WMS verloopt soepel en snel

Hoe staat het met de invoering van de nieuwe wet medezeggenschap op scholen? Het Instituut voor Toegepaste Sociale wetenschappen (ITS) van de rijksuniversiteit Nijmegen voert op verzoek van het projectbureau WMS een representatief onderzoek uit. De eerste resultaten zijn net binnen.

Hij had verwacht dat nog niet de helft van de mr-en al een nieuw statuut of reglement voorgelegd hadden gekregen, zegt onderzoeker Frederik Smit van het ITS. Maar hij bleek te pessimistisch: 70% van de schoolbesturen kreeg het 'huiswerk' braaf op tijd af.

Dat viel hem erg mee. Veel besturen hebben dankbaar gebruik gemaakt van de voorbeeldreglementen, die op de

website van het projectbureau stonden. Dat scheelt natuurlijk veel tijd, constateert Smit.

De WMS is een moderne wet, vindt de onderzoeker. Medezeggenschap wordt, geheel overeenkomstig de tijdgeest, meer als een recht beschouwd, en minder als een gunst. Mr-en kunnen onderling uitmaken wat ze belangrijk vinden en hoeveel ze met elkaar willen bespreken. De WMS is een maatpak, waar de WMO wellicht een dwangbuis was, vergelijkt hij. In het volgende onderzoek moet blijken of en in hoeverre er al gebruik wordt gemaakt van nieuwe mogelijkheden als het instellen van een thema- of deelraad. Smit verwacht dat er een kopgroep zal ontstaan, met mr-en die de kansen en mogelijkheden die de nieuwe wet biedt, actief gaan onderzoeken.

De geënquêteerden laten zich in meerderheid positief uit over de nieuwe wet. Dat verbaast hem enigszins. Zelf ziet hij namelijk wel wat haken en ogen, ondermeer omdat het nu mogelijk is om als ouders, personeel of leerlingen, sommige kwesties niet meer met de hele mr, maar in beperkte kring te behandelen. Het grootste belang van ouders is bijvoorbeeld dat er een goede leerkracht voor de klas staat, vindt Smit zelf. Ouders zullen dus graag invloed hebben op het personeelsbeleid. De WMS maakt het juist mogelijk om ouders uit te sluiten bij beslissingen over het aanstellings- en ontslagrecht.

Ondanks die kritische kanttekening ziet hij vooral de voordelen van de WMS. Mr-en en besturen hebben goed met elkaar om de tafel gezeten, er is intensief overlegd. Smit: 'De kanaaltjes zijn weer doorgespoeld, het bed is lekker opgeschud, de mr heeft onder het röntgenapparaat gelegen'.

## Klein en slagvaardig

Een gmr die uit 50 leden bestaat? Dat was aanvankelijk de bedoeling na een fusie, waarbij 25 scholen samen één stichting vormden. Maar bij stichting De Archipel (gemeentes Brummen, Voorst en Zutphen, openbaar primair en speciaal onderwijs) besloten ze om het anders aan te pakken. Al voordat de WMS in werking trad, kreeg de stichting Archipel een kleine, slagvaardige gmr. Zes ouders en zes personeelsleden behartigen nu de bovenschoolse medezeggenschap. Er is

sprake van een enorme professionaliserings-slag, vindt voorzitter Nicolette van Zanten.

Het begint met een goede structuur op poten zetten en voorwaarden scheppen, is de ervaring in Zutphen. Personeelsleden worden voor 150 uur per jaar gefaciliteerd als ze in de gmr zitting nemen: ze worden een middag per twee weken vrij geroosterd. Voor ouders was zo'n zelfde tijdsinvestering per persoon noodzakelijk, en stelde de directie onlangs een budget van 6000 euro op jaarbasis beschikbaar.

Vooral het feit dat het niet meer verplicht is om als gmr-lid ook in een mr te zitten, zorgt ervoor dat het wel lukt om de gmr goed te bemannen, is de ervaring van Nicolette. Datzelfde geldt voor

de themaraden die eraan komen: er zijn al vrijwilligers die zich in het zorgplan en de financiële stukken verdiepen. Geen tijd om het hele jaar in de medezeggenschap mee te draaien, wel bereid om de eigen expertise in te zetten voor de organisatie. De gmr heeft commissies ingesteld en elk lid zit in twee commissies. Ook dat werkt goed, zo blijkt. Zo verdeel je de werkdruk. Wie in de zware commissie kinderopvang zit, hoeft zich niet óók nog met de begroting bezig te houden.

'Er is wederzijds vertrouwen en samenwerking met het bevoegd gezag. We willen allemaal kwaliteit en transparantie. Je zegt wat je doet en je doet wat je zegt. En dan is het helemaal niet zo zwaar. Dan is medezeggenschap erg leuk en waardevol.'

## Een cc-tje aan de inspectie..

Hoe zorg je er als mr voor dat je tijdig de gevraagde informatie krijgt van je bevoegd gezag? In het verleden gebruikte menig mr-secretaris de truc van het 'cc-tje' aan de inspectie. Daarna liet het antwoord meestal niet lang op zich wachten. De informatieplicht in de WMS zorgt ervoor dat dat soort trucs voortaan overbodig zijn.



## Gescheiden vergaderen werkt

Twee keer per jaar hebben ze een 'plenaire', maar voor de rest vergadert de personeelsgeleding van het Onderwijscentrum Zuid Gelderland gescheiden van de ouders/leerlingen.

Het OZG is een samenwerkingsverband tussen drie scholen voor speciaal onderwijs, voor leerlingen met een lichamelijke of meervoudige handicap.

Lang niet alle ouders hebben tijd en zin om zich te verdiepen in bovenschoolse onderwerpen, merkt Badeloch Tangelder, ambtelijk secretaris van de medezeggen-

schapsraden van het OZG.

De personeelsgeleding is 4 uur per week vrijgesteld voor mr-werk en vergadert drie keer per maand. Dat kan nu overdag, omdat er geen ouders in de mr zitten. De vergaderingen zijn effectief en professioneel, vindt Badeloch Tangelder. Omdat er uitsluitend personeelsleden om tafel zitten, komen er meer bovenschoolse zaken aan de orde. Ouders zijn vaak vooral geïnteresseerd in zaken die de school van hun eigen kind betreffen.



Het is nu verplicht om alle stukken naar alle mr-leden te sturen, een behoorlijke administratieve operatie. Maar veel ouders zitten helemaal niet op die berg papier te wachten, merkt Tangelder aan de reacties.

Voor de ouders die wel interesse hebben in het 'bovenschoolse', biedt de WMS wellicht uitkomst. In de nabije toekomst komt er wellicht een gmr, waarin ouders en personeel wél samen zitten. Het personeel kan dan dingen voorbespreken in een eigen vergadering, en de uiteindelijke beslissing kan in de gmr worden genomen. Dat scheelt in elk geval een berg papier en veel postzegels.

## Geen fusie, wel samen medezeggenschap

Een protestant-christelijk en een openbaar schoolbestuur in Alkmaar hebben beide behoefte aan nieuwe praktijklokalen voor de oudste leerlingen van de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo. Dure lokalen dus, die van uitgebreide, professionele apparatuur moeten worden voorzien. Las- en timmergereedschap, allerhande voorzieningen voor de schoolvakken binnen de sectoren techniek, economie en handel en zorg en welzijn. De besturen zagen grote investeringen opdoemen. De gemeente Alkmaar wilde niet investeren in meer dan één nieuw schoolgebouw. Samenwerken bleek de oplossing.

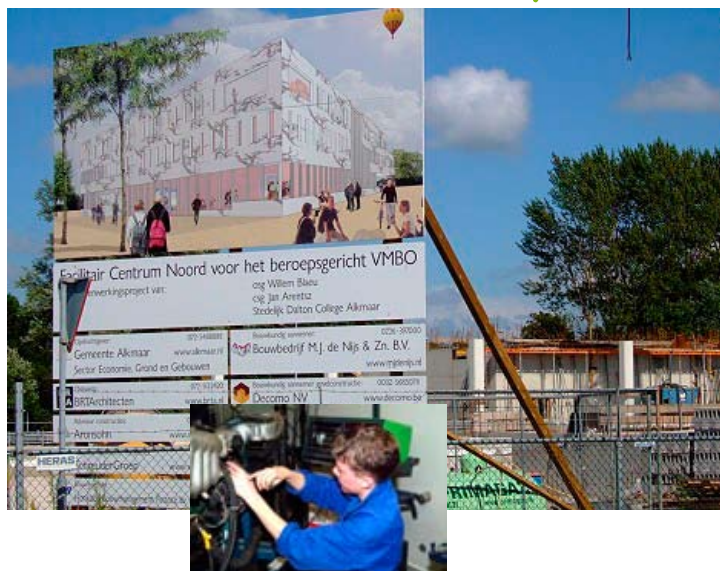
Beide besturen zagen af van een volledige fusie. Er zijn meer schoolsoorten en scholen bij deze besturen ondergebracht. Om beide complete organisaties te laten fuseren alleen voor deze voorziening van het beroepsonderwijs zou veel te ingrijpend en complex zijn geworden.

Maar hoe kun je wel een nieuwe onderwijsinstelling oprichten, niet fuseren en er tegelijkertijd voor zorgen dat de belangen van die nieuwe onderwinstiteit en de mensen die er werken en onderwijs krijgen, wél goed zijn geregeld? De op te richten onderwijsinstelling biedt de twee hoogste leerjaren vmbo-beroepsonderwijs aan, de eerste twee leerjaren worden georganiseerd bij de moederscholen

zelf. Die keuze voor de verdeling van het onderwijsaanbod vergt een intensieve samenwerking tussen de moederscholen en de nieuwe instelling. De WMS kwam precies op tijd voor de gemeente Alkmaar.

Voor de door hen op te richten onderwijsinstelling kan de medezeggenschap vorm krijgen door de instelling van een bmr, een bovenbestuurlijke medezeggenschapsraad. Zo kun je als school, met behoud van eigen identiteit, intensief met andere scholen samenwerken.

De besturen zochten contact met gespecialiseerde onderwijsjuristen. Op dit moment wordt hard gewerkt aan de oprichting van een Coöperatieve Vereniging, zegt juriste Katinka Slump. De coöperatie zal de nieuwe onderwijsinstelling leiden en door de moederbesturen, als leden van die vereniging, worden aangestuurd. Voor de invulling van de rol van een bmr biedt de WMS nog weinig aanknopingspunten. In het licht van de WMS ligt het in Alkmaar echter voor de hand om de bmr te vullen met afgevaardigden uit de nieuwe onderwijsinstelling en uit de



ermee samenwerkende vmbo-scholen van de moederbesturen. Zo kunnen personeel, leerlingen en ouders niet alleen worden betrokken bij de besluitvorming in de nieuwe onderwijsinstelling, maar ook bij de manier waarop de samenwerking tussen de twee moederbesturen voor deze instelling in de toekomst verder wordt vormgegeven.

De bouwactiviteiten voor het nieuwe gebouw zijn inmiddels in volle gang. Vanaf 1 augustus 2008 kunnen de bovenbouwleerlingen van de CSG Jan Arentsz, de OSG Willem Blaeu en het Stedelijk Dalton College, er terecht.

Meer informatie over deze constructie: [www.fcn.alkmaarweb.nl](http://www.fcn.alkmaarweb.nl)

## Het werkt als een soort ondernemingsraad

De nieuwe wet een professionaliserings-slag? Sijbe de Jong, lid van de algemene directie van de bestuurscommissie Proloog in Leeuwarden, zegt volmondig ja. Vooral de mogelijkheden die de WMS biedt voor de samenstelling van een gmr, ziet hij als een grote vooruitgang. Onder de bestuurscommissie Proloog (Primair Openbaar Onderwijs Leeuwarden) vallen 16 basisscholen, waarvan er 13 in de stad zelf staan en 3 in de dorpen om Leeuwarden heen.

In de nieuwe gmr hoeft geen afvaardiging meer zitting te hebben van elke afzonderlijke mr. Het was soms lastig om in elke mr iemand te vinden die belangstelling had voor de meer beleidsmatige kant van het gmr-werk, zegt Sijbe de Jong.

En er waren ook leden die zich juist graag met het bovenschoolse bezig wilden houden, maar nog niet aan de beurt waren om zitting te nemen in de gmr. Na de verkiezingen zal de gmr bestaan uit mensen die er echt voor kiezen om vooral over het bovenschoolse beleid te praten, zegt De Jong. Het kan niet anders of dat moet een positieve invloed hebben op de betrokkenheid van de gmr-leden en de kwaliteit van de discussie in de gmr. De Jong verwacht dat de nieuwe gmr straks als een soort ondernemingsraad richting ouders en personeel zal functioneren.

In hoeverre was het bestuur betrokken bij de veranderingen? 'We hebben een bestuur op afstand. Zij zijn steeds geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen Proloog. Het traject is door de algemene directie samen met de gmr opgepakt. Het bestuur kijkt dan naar de wet- en regelgeving en daar voldoen wij aan.'

## Paradox

Uit onderzoek van het LAKS blijkt dat 72% van de leerlingen het belangrijk vindt om meer inspraak te krijgen op school. Toch is het op veel scholen lastig om leerlingen te vinden die in de mr willen.

## COLOFON

"WMS in opbouw" is een uitgave van het projectbureau WMS. Het project is een initiatief van alle onderwijsorganisaties in het primair en voortgezet onderwijs: AOb, AVS, Besturenraad, Bond KBO en KBVO, CMHF, CNV Onderwijs, ISBO, LAKS, LOBO, LVGS, NKO, OUDERS & COO, VBS, VO-raad en VOS/ABB.

De nieuwsbrief is gericht op iedereen die zich met medezeggenschap bezighoudt.

### Adres

Projectbureau WMS  
Postbus 2127  
3500 GC Utrecht  
www.infowms.nl

### Redactie

Anka van Voorthuysen, info@infowms.nl

### Extra exemplaren

Lilian Schouten, info@infowms.nl

### Ontwerp en opmaak

Drupsteen + Straathof, Den Haag

### Drukwerk

Drukkerij A-twee, Waddinxveen



## Geen school meer zonder mr

Bij het Landelijke Actie Komitee Scholieren overheerst tevredenheid over de WMS. Vooral het feit dat er nu een gelijkwaardige afspiegeling is van ouders en leerlingen in aparte geledingen, stemt de scholieren tevreden. En dat het leerlingenstatuut volgens de letter van de nieuwe wet wordt aangenomen door de leerlinggeleding: een goede zaak. De bevoegdheden liggen nu bij de geleding die het aangaat, constateert Sywert van Lienden, voorzitter van het LAKS. Als het LAKS de nieuwe wet vergelijkt met de WMO is de scholierenorganisatie vooral blij dat er geen scholen meer mogen bestaan zonder mr. De ontheffing die mogelijk was, is 'gelukkig' komen te vervallen, stelt Van Lienden.

Maar er is ook kritiek: het LAKS had graag de verplichting gezien om op elke schoollocatie een aparte mr te hebben, of een andere vorm van leerlinginspraak. Dat ging niet door, en daardoor komt de leerlinginspraak en de mr soms erg ver af te staan van de dagelijkse gang van zaken op school, hoort het LAKS van de achterban.